

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeminentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. LXIII. Albanen. seu Pedemontana bonorum. Clericus auctor laudatus, seu defensor necessarius, an ex propria persona ratione sui mediati interesse communicet ejus exemptionem, & privilegia laico ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

pedit minorem ætatem adesse vel non adesse, quoniam ea concurrente de facili ratione læsionis subvenitur cum remedio restitutionis in integrum, ut in sua materia *sub tit. de contrahibus*.

ALBANEN.

S E U P E D A M O N T A N A
B O N O R U M

P R O

D O M O P R O F E S S A S O C I E T A T I S
J E S U

C U M

P E T R I N O D E P O N T E

Casus disputatus in signatura Iustitiæ, & resolutus ut infra.

Clericus auctor laudatus seu defensor necessarius, An ex propria persona ratione sui mediati interesse communicet ejus exemptionem & privilegia laico possessori immediato, tam quoad forum, quam etiam quoad exemptionem ab Ægidiana alioque similes effectus; Et aliqua de Ægidiana etiam inter laicos, an intret ubi unus eorum est forensis.

S U M M A R I U M.

- 1 *Acti series.*
- 2 **F** Clericus auctor laudatus, seu defensor necessarius an communicet privilegium suæ exemptionis laico quoad forum.
- 3 *Quid in ordine ad impediendam Ægidianam.*
- 4 *An semper paria sint forum sortiri & legibus ligari, & an liceat arguere, &c.*
- 5 *De differentia inter subjectionem fori & Ægidianam.*
- 6 *Aliud est agere de Ægidiana re integra pro admittenda appellatione, & aliud ad effectum excusandi executionem jam factam ab attentatis.*
- 7 *Ægidiana regulanda est jure statuti.*
- 8 *Forensi an suffragetur Ægidiana.*
- 9 *Non suffragatur clerico litiganti cum laico.*
- 10 *Non subditus litigans in aliquo foro, sit ejus subditus quoad concernentia judicialia.*
- 11 *De alia ratione, ob quam forenses subjacent Ægidiana.*

D I S C. LXIII.

PRESUPPOSITA eadem facti serie, de qua in hac eadem causa *sub tit. de feudis disc. 48.* occasione agendi de meritis negotii principalis; Cum Petrinus prætendens bona in territorio Albanensi quæ sita ex pretio cujusdam feudi, istius loco subrogata esse obtinisset ab A. C. sententiam immisionis in

interdicto Salviani contra Blancatum laicum eorum possessorem, & appellentem, qui emptionis titulo illa quæsierat à Domo professa Societatis Jesu Urbis eorumdem bonorum possessitricem in vim legati, Prætendebat auctor admittendam non esse appellationem suspensivam ob *Constitutionem Ægidianam* innovantem dispositionem juris civilis in *Lunica Cod. si de momentanea possessione*; E conversò autem dicta Domus professa admissa ad causam tanquam auctor laudatus seu defensor necessarius prætendebat, quod ejus exemptio à dicta *Constitutione Ægidiana* indubitatae laicali & Ecclesiasticorum non comprehensiva, ratione sui interesse suffragari deberet dicto laico possessori; Undè propterea assumpta fuit disputatio in Signatura Iustitiæ, quæ in bina vel tria acerrima disputatione, ob nimiam votorum scissuram, nullam desuper dedit resolutionem, sed ex turbiditate causæ in meritis negotii principalis, ex iis quæ habentur *sub dicto tit. de feudis disc. 48.* rescriptis de commissione appellationis in Rota cum clausula translativa, *constituit quod sit locus Ægidiana.*

In hujusmodi autem disputationibus, quatenus pertinet ad istum punctum ordinis, an scilicet clericus auctor laudatus seu defensor necessarius communicet suæ exemptionis privilegium laico possessori ab eo causam habenti, scribentes pro auctore potissimum fundamentum constituiebant in firmatis per *Rotam in una Perusina Salviani 15. Maii 1654. coram Peutingero*, ubi sequendo opinionem *Covar. & sequacium*, de quibus *Carleval. de judiciis, tom. 1. disp. 2. num. 664.* quod scilicet clericus auctor laudatus seu defensor necessarius laici rei conventi non declinat forum laicalem, exindè inferitur quod eadem clericali qualitas in necessario defensore concurrens non impediatur effectum Ægidianæ, quoties causa tractetur inter laicos immediatos, & super bonis laicibus.

E conversò scribens pro Domo professa, non assumendo inspectionem dicti puncti declinationis fori, de quo habetur actum in *Mediolanen. bonorum disc. 60.* sed relinquendo quoad eum in ista causa locum veritatis, Dicebam, admissa etiam dicta opinione *Covar.* non tamen bene exindè inferri ad istum punctum Ægidianæ, cum ejus dispositio proprie ac directè ita præjudicaret Ecclesiæ, non autem laico, cujus nil intererat suspensivam appellationem admitti vel denegari, Cum enim sibi tanquam emptori per Ecclesiam venditricem promissa esset evictio cum obligatione camerali, aliisque pactis executivis, etiam in casu quo, juxta modernum formularium, sequeretur sola avocatio possessionis in judicio Salviani, vel alio simplici possessorio, exindè resultabat, quod effectus statutum laicalis afficeret magis clericum seu Ecclesiam, quam laicum.

Et idèo quamvis regulariter paria sint forum sortiri, ac legibus ligari, & consequenter de uno ad alium argui solet, nihilominus istud argumentum non videtur necessarium neque perpetuum, quoties inter unum casum & alterum aliqua urget ratio disparitatis, quæ in præfenti urgere videbatur, siquidem circumscripto præjudicio Ecclesiasticæ immunitatis, ut iudex laicus causam Ecclesiæ vel clerici cognoscat, parum vel nihil referre videtur, an in uno vel altero foro causa tractetur, cum in utroque iustitia pariformiter ministranda sit, & utinam fortè non daretur casus, quod in aliquibus Civitatibus & regionibus extrà statum Ecclesiasticum, desideranda non esset in foro Ecclesiastico illa iustitiæ administratio, quæ habetur in laicali, si vè quod non desideretur in ecclesiæ.

clericalis ea piorum locorum administratio, quæ respectivè fit per laicos; Et sic interesse non est considerabile, quia semoto dicto inconvenienti, quod ita cessat respectata persona immediati possessoris, nil deperit Ecclesiæ vel Ecclesiastico, secus autem in altero casu, in quo tollitur beneficium appellationis aliàs de jure Canonico in hujusmodi causis absque dubio competens, proindeque damnum seu præjudicium remanet directum & immediatum solum Ecclesiæ vel clerici, non autem laici possessoris.

Et ad probandum, quod mixtura interesse seu præjudicii Ecclesiæ sufficiat ad effectum Egidianæ, & non sufficiat ad effectum declinationis fori, unde propterea non bene inferitur de uno casu ad alterum, Considerabam, quod ubi quæstio est super bonis de directo dominio Ecclesiæ, in dominio tamen utili emphyteutico, seu feudali, aut conductitio perpetuo laicorum, atque inter eos absque Ecclesiæ mixtura seu præjudicio, ita ut ejus nihil intersit, causa tractatur in foro laicali, adhuc tamen juxta hodie receptissimam, & indubitatè præsupponendam opinionem, id sufficit ad impediendam Egidianam decis. 234. § 236. post Pacif. Baratt. dec. 16. § 315. ubi add. dec. 89. num. 5. par. 10. rec. & in aliis collectis in Romana vincta 17. Junii 1678. coram Bevilacqua & passim, ergo illi termini differunt inter se, neque bene ab unis ad alios arguitur.

Quatenus verò pertinet ad dictam decisionem Rotæ in Perusina Salviati coram Peusingero, absque necessitate agendi de ejus subsistentia in casu suo, relinquendo patitur in hoc locum veritati, Dicebam casum videri diversum, quoniam ibi agebatur de possessore laico convento coram iudice vere laicali, clericus verò auctor seu necessarius defensor non curaverat admitti ad causam re integra, & ante sententiam, unde propterea excusabilia videbantur attenuata, ad quorum effectum de hujusmodi quæstione agebatur, dum victor & iudex fuerant in bona fide procedendo ad executionem in vim Egidianæ post appellationem, sive infra illius terminum, In hac verò facti specie Ecclesiæ re integra se admiserat ad causam, atque formalem defensionem, laico possessore eam negligente, directè & immediatè susceperat, Et quod magis est, iudex Tribunalis A. C. erat utriusque jurisdictionis capax, ac etiam clericorum & Ecclesiarum competens, unde propterea advertebam idè Ecclesiam non assumpsisse quæstionem declinationis fori, quia creditur tractari causam coram suo iudice Ecclesiastico & competenti, Ac etiam quia longa differentia est agere ad effectum excusandi executionem jam factam à vitio attentatorum redolentium delictum, proindeque supponentium culpam ut est in casu dictæ decisionis, & casum, in quo re integra agatur ad effectum impediendi executionem, ne fietet; Suffragante etiam vulgari axiomate, quo frequenter utuntur quoque legitæ, quod turpius ejicitur, &c. sive quod multa facta tenent, &c. ideoque, inspecta etiam veritate, pro meo iudicio probabilis videbatur de appellatione respondendum esse.

Motivabam quoque tanquam Advocatus pro Egidianæ exclusionem de qualitate actoris forensis, territoriali ditioni Ecclesiæ non subditi, ut potè de regione Pedamontana Ducis Sabaudia, Cum enim Egidiana contineat jus municipale regulandum jure Statuti particularis, ut advertit Comaradus de Egidiana qu. 1. num. 3. & 4. Hinc dicebam intare receptam conclusionem, de qua frequenter sub tit. de successione & alibi, ut ad effectum operationis statutorum concurrere debeat copulativa subiecto activa, & passiva personarum & bonorum, unde cum actor esset foren-

Card. de Luca de jurisdict. & foro compet.

sis, statuenti tanquam Principi laico non subditus, idcirco ad servandam in iudicio æqualitatem, non poterat uti beneficio Statuti contrà subditum, ut in specie habetur apud Peregr. dec. 181. aliàs 189. lib. 2. & habemus receptum in clerico sive Ecclesia, quod sicuti in casu succumbentiæ non subjacet Egidianæ, ita è conversò ad servandam æqualitatem illa non utitur in casu victoriæ contra laicum. Honded. conf. 28. num. 8. lib. 2. adden. ad Greg. dec. 581. num. 8. add. ad Baratt. dec. 16. Acina bonorum 10. Junii 1633. Verò spio & in aliis atque jure vivitur.

Verum, reflectendo ad veritatem, dubitabam de motivo, quoniam ubi agitur, de bonis statuentis ditioni subiectis, actor eo ipso, quod in ejusdem statuentis foro iudicium instituit, ita circa concernentia ipsum iudicium ejus legibus & stylis se voluntariè subjecisse videtur, quod solum respectu Ecclesiarum suas patitur difficultates, unde distinguitur inter merè ordinatoria & decisoria. Et consequenter quoties non obstat dicta qualitas inhabilitativa clericatus, verius est Egidianam locum habere etiam cum forensibus activè & passivè, ut per Comarad. ubi supra, & ex eo ceteri practici; Alia etiam ponderata ratione, quod non agitur de Statuto juris communis correctorio, & ab ejus dispositione exorbitanti, sed potius ad illud revertivo, & sic reintegrante dispositionem textus in l. unica Cod. si de momenti. possess. tanquam per remotionem obstaculi resultantis à jure Canonico, idè que forensis laicus conquiri non potest, etiam ubi est reus & victus, quoniam non à statuto, sed à jure communi potius ira affici dicitur, & eodem modo quo in propria ditione judicaretur.

N V L L I V S

S E U

A P R U T I N A

AD PETITIONEM CARDINALIS
AQUAVÆ COMMENDA-
TARII S. MARIÆ DE
PROPEZANO.

Discurfus pro veritate.

De ritu 65. Magnæ Curia Vicariæ Neapolis super justificatione clericatus coram iudice laico, in quibus iudicibus seu Tribunalibus locorum habeat, ac attendi debeat.

S V M M A R I V M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **C**ognitio clericatus spectat ad iudicem Ecclesiasticum, neque laicus potest in ea se ingerere.
- 3 **Q**uando iudex laicus inspicere possit litteras clericatus juxta traditionem Baldi.
- 4 **D**e ritu Vicariæ super cognitionem clericatus, ejusque praxi in ipsa Magna Curia.
- 5 **C**onsuetudo non est extendenda de casu ad casum, loco ad locum, vel personam ad personam.
- 6 **D**e differentia inter Magn. Curiam Vicariæ, & alios iudices in materia ditionis.

* * *

DISC.